

**КОМІСІЯ З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 77

e-mail: commissionofacademicintegrity@nlu.edu.ua

РІШЕННЯ № 7/2022

від 8 грудня 2022 року

Комісія з академічної доброчесності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (далі за текстом — відповідно «Комісія» та «Університет») у складі:

Смородинського Віктора Семеновича — голови Комісії,

Перкової Аліни Олексіївни — секретаря Комісії,

членів Комісії:

Вовка Дмитра Олександровича,

Галкіної Наталії Миколаївни,

Дмитрик Ольги Олександрівни,

Карпенка Михайла Олеговича,

Пономаренка Юрія Анатолійовича,

Сепливої Юлії Олександрівни,

розглянувши у форматі відеоконференції (відповідно до п. 4.2 Положення про Комісію) заяву голови Ради студентського самоврядування факультету адвокатури Ковтуненко Олександри Андріївни (за погодженням зі студентським самоврядуванням факультету адвокатури) щодо порушення

студентом навчальної групи 18-21-03 факультету адвокатури ОСОБА 1 вимог Кодексу академічної доброчесності Університету,

ВСТАНОВИЛА:

21.11.2022 р. до Комісії надійшло й було зареєстроване звернення голови Ради студентського самоврядування факультету адвокатури Університету О. А. Ковтуненко (за погодженням зі студентським самоврядуванням факультету адвокатури) (далі за текстом — «заявниця») від 21.11.2022 р. Заявниця просить «перевірити факт колабораціоністських дій студента групи 18-21-03 факультету адвокатури ОСОБА 1, який за інформацією, що анонімно надійшла на корпоративну пошту Приймальної комісії Університету, брав участь в організації так званого референдуму в Мелітополі та приймав участь у спортивних змаганнях під егідою РФ.

До звернення заявниця додала лист, який надійшов до Приймальної комісії Університету, в якому була викладена інформація щодо його колаборантської діяльності; статтю, в якій також була висвітлена діяльність родини ОСОБА 1, проте лист був анонімний.

30.11.2022 р. відбулося засідання Комісії, на якому було вирішено прийняти заяву Ковтуненко О. А. до розгляду як таку, що відповідає вимогам Положення про Комісію до звернень до Комісії.

З метою об'єктивної та неупередженої перевірки фактів, викладених у заяві, Комісія на своєму засіданні 30.11 2022 р. у форматі відеоконференції (протокол № 13) доручила секретареві Комісії: 1) запросити на наступне засідання 08.12.2022 р. заявницю та ОСОБА 1 — для надання пояснень; 2) запросити старосту групи 18-21-03, де навчається ОСОБА 1, на наступне засідання 08.12.2022 р. — для підтвердження, уточнення чи заперечення фактів, викладених у заяві; 3) надіслати ОСОБА 1 копію заяви й запропонувати їй надати Комісії свої письмові пояснення.

Запрошення на засідання та копію заяви було надіслано ОСОБА 1 04.12.2022 р. на його офіційну університетську електронну пошту та у Телеграм. Він підтвердив отримання заяви й 05.12.2022 р. надіслав Комісії свої письмові пояснення, в яких повідомив таке: «Я, ОСОБА 1, та моя сім'я не брали участь у колабораціонізмі. Також ні я, ні моя сім'я не брали участь у псевдореферендумі».

На своєму засіданні 08.12.2022 р. у форматі відеоконференції Комісія заслухала пояснення заявниці, яка підтвердила факти, зазначені в заяві, відповіла на запитання членів Комісії щодо предмета її звернення та змісту листа, який надійшов на пошту Приймальної комісії Університету. На запитання, чи може вона надати якісь додаткові пояснення чи матеріали, заявниця відповіла, що не може. На запитання, чи знайома вона з ОСОБА 1 особисто й чи знає його в обличчя, заявниця відповіла, що ні.

Комісія наголошує на тому, що поведінка та діяльність родини ОСОБА 1, зокрема його батьків, не може й на має бути предметом розгляду Комісією, оскільки вони не є членами університетської спільноти.

Далі були заслухані пояснення ОСОБА 1, в яких він повністю заперечив наведені у листі факти, пояснив, що хоча й на цей час перебуває в окупованому Маріуполі, проте не має жодного відношення до організації та проведення псевдореферендуму. Щодо участі в спортивних змаганнях, це дійсно відбулося, однак він був залучений на них обманним шляхом і вважав, що це звичайне тренування з волейболу. На запитання членів Комісії ОСОБА 1 відповів, що у своє рідне місто Маріуполь, де зараз мешкають його батьки, він приїхав напередодні окупації міста збройними силами РФ, а під час та після спортивних змагань не брав участі в проросійській окупаційній агітації.

Були поставлені питання старості групи 18-21-03, в якій навчається ОСОБА 1. Вона зазначила, що жодних нарікань до ОСОБА 1 як до студента за півтора року навчання не було. За її словами, він старанний студент та не має жодних колаборантських нахилів.

При ухваленні рішення Комісія керувалася нормами та принципами, визначеними такими документами:

- Законом України «Про освіту» від 05.09.2017 р. (зі змінами), зокрема ст. 6 «Засади державної політики у сфері освіти та принципами освітньої діяльності» та ст. 54 «Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу» цього закону;

- Законом України «Про освіту» (зі змінами), зокрема ст. 42 «Академічна доброчесність» цього закону;

- Статутом Університету, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 р. № 528, зокрема розділом 7 «Права й обов'язки науково-педагогічних, наукових, педагогічних та інших працівників, а також осіб, які навчаються в Університеті» цього Статуту;

- Кодексом академічної доброчесності Університету.08.2018 р. (зі змінами, затвердженими рішенням вченої ради Університету, протокол № 5 від 23.12.2021 р., та введеними в дію наказом ректора № 353 від 24.12.2021 р.);

- Положенням про Комісію, затвердженим рішенням вченої ради Університету, протокол № 5 від 23.12.2021 р., та введеним у дію наказом ректора № 353 від 24.12.2021 р.

Так, відповідно до ст. 63 Закону України «Про вищу освіту» особи, які навчаються у закладах вищої освіти, зобов'язані дотримуватися вимог законодавства, статуту та правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти; виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями; виконувати вимоги освітньої (наукової) програми (індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання. Відповідно до ст. 46 цього Закону підставами для відрахування здобувача вищої освіти є: 1) завершення

навчання за відповідною освітньою (науковою) програмою; 2) власне бажання; 3) переведення до іншого навчального закладу; 4) невиконання індивідуального навчального плану; 5) порушення умов договору (контракту), укладеного між закладом вищої освіти та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання; 6) інші випадки, передбачені законом.

Відповідно до частини першої ст. 6 Закону України «Про освіту» засадами державної політики у сфері освіти та принципами освітньої діяльності є, зокрема, виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій. Відповідно до частини другої ст. 53 цього Закону здобувачі освіти зобов'язані, зокрема, поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм.

Відповідно до частини першої ст. 42 цього Закону академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Відповідно до частини шостої цієї ж статті Закону за порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, як відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту).

Відповідно до п. 2.1 Статуту Університету, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 р. № 528, цілями освітньої діяльності Університету, з-поміж іншого, є формування у осіб, які навчаються, високих моральних якостей, патріотизму, громадянської свідомості.

Відповідно до п. 7.10 цього Статуту особи, які навчаються, зобов'язані дотримуватися вимог законодавства, цього Статуту та Правил внутрішнього розпорядку Університету, дотримуватися академічної доброчесності.

Відповідно до п. 7.11 цього Статуту підставами для відрахування здобувача вищої освіти з Університету є: 1) завершення навчання за відповідною освітньою (науковою) програмою; 2) власне бажання; 3) переведення до іншого навчального закладу; 4) невиконання навчального плану; 5) порушення умов договору (контракту), укладеного між Університетом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання; 6) інші випадки, передбачені законодавством.

Пункт 7.11 Статуту серед підстав для відрахування здобувача освіти, окрім інших випадків, передбачених законодавством (у цьому випадку — частиною шостою ст. 42 Закону України «Про освіту»), також визначає як підставу для відрахування порушення умов договору (контракту), укладеного між Університетом та здобувачем.

Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2020 р. № 735 затверджено Типову форму договору про навчання у закладі вищої освіти. Відповідно до п. 8 цієї Типової форми здобувач зобов'язаний дотримуватися вимог законодавства, установчих документів, правил внутрішнього розпорядку та кодексу академічної доброчесності закладу.

Відповідно до п. 1.1 Кодексу академічної доброчесності Університету цей Кодекс визначає цінності, якими керуються учасники університетської спільноти, і встановлює етичні норми відносин в академічному середовищі. Відповідно до п. 1.5 цього Кодексу академічна етика — сукупність морально-етичних норм, правил і принципів, у тому числі правил педагогічної етики, академічної доброчесності й ділового етикету, які регулюють міжособистісні відносини учасників освітнього процесу закладів вищої освіти; діловий етикет — порядок взаємодії і поведінки працівників Університету та учасників освітнього процесу Університету під час спільної діяльності. Місія Університету полягає у формуванні високої культури поведінки учасників освітнього процесу та інших своїх працівників шляхом проведення освітньої та науково-дослідницької діяльності на рівні найвищих професійних і

етичних стандартів (абз. 1 розділу II Кодексу). Толерантність і повага до людської гідності є одним із основних принципів спілкування в університетському середовищі (п. 2.3.2 Кодексу). Члени університетської спільноти, реалізуючи принципи етичної поведінки, створюють не лише особисту репутацію, але й стандарти професійної доброчесності й позитивного іміджу Університету (п. 2.4.1 Кодексу). Кожен член університетської спільноти використовує ввічливу мову спілкування, особливо в публічних виступах (включаючи інтернет-видання, ведення блогів, пости, коментарі тощо) (п. 2.4.3 Кодексу). Члени університетської спільноти поважають гідність один одного (п. 2.5.5 Кодексу).

Відповідно до п. 2.2.4 Положення про факультет адвокатури Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, затвердженого рішенням вченої ради Університету (протокол № 10 від 29.03.2019 р.), введеного в дію наказом ректора Університету № 84 від 02.04.2019 р., основними напрямками діяльності Факультету, з-поміж іншого, є виховна діяльність, яка включає сприяння належному культурному і духовному розвитку осіб, які навчаються на Факультеті, прищеплення студентам любові до Вітчизни, виховання їх у дусі патріотизму, поваги до Конституції України, її державних символів.

Відповідно до п. 1.2 Положення про Комісію з академічної доброчесності Університету Комісія є незалежним колегіальним органом, що створюється з метою забезпечення дотримання науково-педагогічними працівниками Університету, здобувачами вищої освіти, аспірантами та докторантами академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог як фундаментальних стандартів університетського життя. Відповідно до п. 1.4 цього Положення діяльність Комісії та її членів має відповідати принципам верховенства права, зокрема законності, визначеності та пропорційності. Відповідно до п. 3.1 цього Положення до повноважень Комісії належить, зокрема, розгляд справ про порушення професійної етики, інших етичних вимог науково-педагогічними працівниками Університету,

здобувачами вищої освіти, аспірантами та докторантами (п. 3.1.7 Положення); надання ректорові та вченій раді Університету висновків (рекомендацій) щодо застосування академічної та дисциплінарної відповідальності до порушників академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог (п. 3.1.8 Положення); звернення до ректора, проректорів, вченої ради, керівників структурних підрозділів та інших посадових осіб Університету щодо здійснення заходів з дотримання академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог науково-педагогічними працівниками Університету, здобувачами вищої освіти, аспірантами та докторантами, припинення порушень цих вимог та запобігання таким порушенням (п. 3.1.9 Положення); сприяння формуванню у науково-педагогічних працівників Університету, здобувачів вищої освіти, аспірантів та докторантів нульової толерантності до порушень академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог (п. 3.1.10 Положення).

Відповідно до п. 5.7 цього Положення у разі виявлення факту порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти Комісія може рекомендувати ректорові Університету: зобов'язати особу повторно пройти оцінювання (виконати контрольну, самостійну чи курсову роботу, скласти іспит, залік тощо); зобов'язати особу повторно пройти відповідний освітній компонент освітньої програми; відрахувати особу з Університету; позбавити особу академічної стипендії; позбавити особу наданих Університетом пільг з оплати навчання. Відповідно до п. 5.10 цього Положення за наслідками розгляду заяв Комісія може надавати ректорові Університету та вченій раді Університету й інші рекомендації, що не суперечать закону та їхній компетенції.

Раніше, у своїх рішеннях від 26.03.2022 р. та 06.05.2022 р., Комісія наголосила, що «категорично засуджує й виявлятиме нульовий рівень толерантності до будь-яких проявів підтримки членами університетської спільноти агресивної, загарбницької, людиноненависницької, нацистської за

своєю сутністю політики Російської Федерації щодо України, виправдання, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, розпочатої у 2014 році, зокрема шляхом представлення збройної агресії Російської Федерації проти України як внутрішнього громадянського конфлікту, виправдання, визнання правомірною, заперечення тимчасової окупації частини території України, глорифікацію осіб, які здійснювали та продовжують здійснювати збройну агресію Російської Федерації проти України, розпочату у 2014 році, представників збройних формувань Російської Федерації, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією, представників окупаційної адміністрації Російської Федерації, яку складають її державні органи та структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, і представників підконтрольних Російській Федерації самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, та інші подібні дії». Позиція Комісії з цих питань є послідовною та незмінною.

Проте в цьому конкретному випадку Комісія вважає факт грубого порушення ОСОБА 1 вимог Кодексу академічної доброчесності Університету не доведеним жодними належними доказами, а пояснення ОСОБА 1 щодо заяви — переконливими й такими, що підтверджуються, а не спростовуються поясненнями інших осіб. Комісія вважає необхідним, достатнім та пропорційним засобом реагування на звернення не притягувати ОСОБА 1 до академічної відповідальності через відсутність у його діях ознак порушень законодавства України про академічну доброчесність, вимог Кодексу академічної доброчесності чи інших корпоративних актів Університету.

На підставі викладеного, керуючись нормами та принципами, визначеними Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Статутом Університету, Кодексом академічної доброчесності Університету,

Комісія

ВИРІШИЛА:

Залишити заяву голови Ради студентського самоврядування факультету адвокатури Ковтуненко Олександри Андріївни (за погодженням зі студентським самоврядуванням факультету адвокатури) щодо порушення студентом навчальної групи 18-21-03 факультету адвокатури ОСОБА 1 вимог Кодексу академічної доброчесності Університету без задоволення через відсутність у його діях ознак порушень законодавства України про академічну доброчесність, вимог Кодексу академічної доброчесності чи інших корпоративних актів Університету.

Рішення ухвалене на засіданні Комісії 08.12.2022 р. (Протокол № 14 від 08.12.2022 р.). Повний текст рішення виготовлено 14.12.2022 р.

Голова Комісії

Віктор СМОРОДИНСЬКИЙ